

UREĐIVAČKA POLITIKA

Časopis Vodoprivreda (UDK 626/627, ISSN 350-0519) objavljuje radove iz svih oblasti hidrotehnike i vodoprivrede (korišćenje voda, zaštita kvaliteta voda, zaštita od razornog delovanja voda i upravljanje vodnim resursima). Časopis redovno izlazi od 1969. godine šest puta godišnje u štampanom obliku, a od 2002. godine svi radovi su dostupni u elektronskom obliku (pdf format) na sajtu časopisa www.vodoprivreda.net. Izdavač časopisa je Srpsko društvo za odvodnjavanje i navodnjavanje, a suizdavači su Akademija inženjerskih nauka Srbije (od 2015. godine) i Građevinski fakultet - Univerzitet u Beogradu (od 2022. godine). Članci se objavljuju na jeziku na kome ga je poslao autor - srpskom jeziku, u svim varijantama koje se koriste u regionu, hrvatskom i engleskom jeziku, a distribuira se u regionu bivše SFRJ.

ODGOVORNOST I OBAVEZE UREDNIKA I REDAKCIJE

Redakcioni odbor je savetodavno telo koje aktivno doprinosi razvoju časopisa. U časopisu Vodoprivreda svi članovi Redakcionog odbora su eksperti sa zvanjima profesora univerziteta ili sa naučnim zvanjima u naučnim institutima. Po pravilu, oko jedna trećina članova Redakcionog odbora su ugledni eksperti iz drugih država. Zadaci i dužnosti članova Redakcionog odbora su: podrška razvoju časopisa, promocija časopisa, podsticanje stručnjaka u oblasti vodoprivrede da se uključe u rad časopisa kao autori i/ili recenzenti, pisanje uvodnika, recenzija i komentara o radovima.

Glavni i odgovorni urednik časopisa Vodoprivreda donosi konačnu odluku o tome koji će se rukopisi objaviti. Prilikom donošenja odluke glavni i odgovorni urednik rukovodi se uređivačkom politikom vodeći računa o zakonskim propisima koji se odnose na zaštitu autorskih prava, plagiranje, akademski naučni ton članaka.

Glavni i odgovorni urednik zadržava diskreciono pravo da primljene rukopise proceni i ne objavi, ukoliko utvrdi da ne odgovaraju propisanim sadržinskim i formalnim kriterijumima.

Glavni i odgovorni urednik ne sme imati bilo kakav sukob interesa u vezi sa rukopisima koje razmatraju. Ako takav sukob interesa postoji, o izboru recenzenata i sudbini rukopisa odlučuje jedan od članova redakcionog odbora. Urednik i članovi redakcije su dužni da blagovremeno prijave postojanje sukoba interesa.

Glavni i odgovorni urednik je dužan da sud o rukopisu donosi isključivo na osnovu njegovog sadržaja i naučne vrednosti, bez rasnih, polnih/rodnih, verskih, etničkih ili političkih predrasuda.

Urednik i članovi redakcije ne smeju da koriste neobjavljen materijal iz predatih rukopisa za svoja istraživanja bez izričite pisane dozvole autora, a informacije i ideje iznesene u predatim rukopisima, moraju se čuvati kao poverljive i ne smeju se koristiti za sticanje lične koristi.

Urednik i članovi redakcije dužni su da preduzmu sve razumne mere kako bi identitet recenzenata ostao nepoznat autorima pre, tokom i nakon postupka recenzije i kako bi identitet autora ostao nepoznat recenzentima do oknčanja postupka recenzije.

ODGOVORNOST I OBAVEZE AUTORA

Autori garantuju da rukopis predstavlja njihov originalan doprinos, da nije objavljen ranije i da se ne razmatra za objavljivanje na drugom mestu. Istovremeno predavanje istog rukopisa u više časopisa predstavlja kršenje etičkih standarda. Takav rukopis se momentalno isključuje iz daljeg razmatranja.

U slučaju da je poslato rukopis rezultat naučnoistraživačkog projekta ili da je, u prethodnoj verziji, bio izložen na skupu u vidu usmenog saopštenja (pod istim ili sličnim naslovom), detaljniji podaci o projektu, konferenciji i slično, navode se u Zahvalnici na kraju rukopisa, a ispred spiska literature. Rad koji je već objavljen u nekom časopisu ne može biti preštampan u časopisu Vodoprivreda.

Autori su dužni da se pridržavaju etičkih standarda koji se odnose na naučnoistraživački rad. Autori garantuju i da rukopis ne sadrži neosnovane ili nezakonite tvrdnje i ne krši prava drugih. Izdavač neće snositi nikakvu odgovornost u slučaju ispostavljanja bilo kakvih zahteva za naknadu štete.

Sadržaj rada

Rad treba da sadrži dovoljno detalja i referenci kako bi se recenzentima, a potom i čitaocima omogućilo da provere tvrdnje koje su u njemu iznesene. Namerno iznošenje netačnih tvrdnji predstavlja kršenje etičkih standarda.

Autori snose svu odgovornost za sadržaj predatih rukopisa i dužni su da, ako je to potrebno, pre njihovog objavljivanja pribave saglasnost svih lica ili institucija koje su neposredno učestvovala u istraživanjima na osnovu kojih je članak nastao.

Autori koji žele da u rad uključe ilustracije, tabele ili druge materijale koji su već negde objavljeni dužni su da za to pribave saglasnost nosilaca autorskih prava. Materijal za koji takvi dokazi nisu dostavljeni smatraće se originalnim delom autora.

Autorstvo

Autori su dužni da kao autore navedu samo ona lica koja su značajno doprinela sadržaju rukopisa, odnosno dužni su da sva lica koja su značajno doprinela sadržaju rukopisa navedu kao autore. Ako su u bitnim aspektima istraživačkog projekta i pripreme rukopisa učestvovala i druga lica koja nisu autori, njihov doprinos treba pomenuti u napomeni ili zahvalnici.

Navođenje izvora

Autori su dužni da ispravno citiraju izvore koji su bitno uticali na sadržaj istraživanja i rukopisa. Informacije koje su dobili u privatnom razgovoru ili korespondenciji sa trećim licima, prilikom recenziranja prijama projekata ili rukopisa i slično, ne smeju se koristiti bez izričite pisane dozvole izvora.

Plagiranje

Plagiranje, odnosno preuzimanje tuđih ideja, reči ili drugih oblika kreativnog izraza i predstavljanje kao svojih, predstavlja grubo kršenje naučne i izdavačke etike. Plagiranje može da uključuje i kršenje autorskih prava, što je zakonom kažnjivo.

Plagijat obuhvata sledeće:

- doslovno ili gotovo doslovno preuzimanje ili smišljeno parafraziranje (u cilju prikrivanja plagijata) delova tekstova drugih autora bez jasnog ukazivanja na izvor ili obeležavanje kopiranih fragmenata (na primer, korišćenjem navodnika);
- kopiranje slika ili tabela iz tuđih radova bez pravilnog navođenja izvora i/ili bez dozvole autora ili nosilaca autorskih prava.

Rukopisi kod kojih postoje jasne indicije da se radi o plagijatu biće automatski odbijeni i autorima će biti trajno ili privremeno zabranjeno da objavljuju u časopisu.

Ako se ustanovi da je rad koji je objavljen u časopisu plagijat, isti će biti povučen u skladu sa procedurom opisanom pod *Povlačenje već objavljenih radova*, a autorima će biti trajno ili privremeno zabranjeno da objavljuju u časopisu.

Sukob interesa

Autori su dužni da u radu ukažu na finansijske ili bilo koje druge sukobe interesa koji bi mogli da utiču na iznesene rezultate i interpretacije.

Greške u objavljenim radovima

U slučaju da autori otkriju važnu grešku u svom radu nakon njegovog objavljivanja, dužni su da odmah o tome obaveste urednika ili izdavača i da sa njima sarađuju kako bi se rad povukao ili ispravio.

Predavanjem rukopisa redakciji časopisa Vodoprivreda autori se obavezuju na poštovanje navedenih obaveza.

ODGOVORNOST I OBAVEZE RECENZENATA

Recenzenti su dužni da stručno, argumentovano, nepristrasno i u zadatim rokovima dostave uredniku ocenu naučne vrednosti rukopisa. Recenzenti ocenjuju radove u odnosu na usklađenost teme rada sa profilom časopisa, relevantnost istraživane oblasti i primenjenih metoda, originalnost i naučnu relevantnost podataka iznesenih u rukopisu, stil naučnog izlaganja i opremljenost teksta neophodnom grafičkom podrškom uobičajenom za naučne članke.

Recenzent koji ima osnovane sumnje ili saznanja o kršenju etičkih standarda od strane autora dužan je da o tome obavesti urednika. Recenzent treba da prepozna važne objavljene radove koje autori nisu citirali. On treba da upozori urednika i na bitne sličnosti i podudarnosti između rukopisa koji se razmatra i bilo kojeg drugog objavljenog rada ili rukopisa koji je u postupku recenzije u nekom drugom časopisu, ako o tome ima lična saznanja. Ako ima saznanja da se isti rukopis razmatra u više časopisa u isto vreme, recenzent je dužan da o tome obavesti urednika.

Recenzent ne sme da bude u sukobu interesa sa autorima ili finansijerom istraživanja. Ukoliko postoji sukob interesa, recenzent je dužan da o tome obavesti urednika odmah nakon dobijanja takvog saznanja. Recenzent koji sebe smatra nekompetentnim za temu ili oblast kojom se rukopis bavi dužan je da o tome obavesti urednika.

Recenzija mora biti objektivna i da se odnosi samo na članak koji se razmatra. Komentari koji se tiču ličnosti autora smatraju se neprimerenim. Sud recenzenata mora biti jasan i potkrepljen argumentima. Ako ocene da rad zaslužuje objavljivanje uz korekcije, dužni su da preciziraju način na koji to može da se ostvari.

Rukopisi koji su poslani recenzentu smatraju se poverljivim dokumentima. Recenzenti ne smeju da koriste neobjavljen materijal iz predatih rukopisa za svoja istraživanja bez izričite pisane dozvole autora, a informacije i ideje iznesene u predatim rukopisima moraju se čuvati kao poverljive i ne smeju se koristiti za sticanje lične koristi.

POSTUPAK RECENZIJE

Recenzenti

Primljeni radovi podležu recenziji. Cilj recenzije je da uredniku pomogne u donošenju odluke o tome da li rad treba prihvatiti ili odbiti i da kroz proces komunikacije sa autorima poboljša kvalitet rukopisa. Recenzija je anonimna (identitet autora je nepoznat recenzentima i obrnuto) i najmanje dva nezavisna recenzenta ocenjuju rukopis. Recenzenti za obavljanje tog posla ne dobijaju honorare.

Izbor recenzenata spada u diskreciona prava urednika. Recenzenti moraju da raspolažu relevantnim znanjima u vezi sa oblašću kojom se rukopis bavi, niti to smeju biti autori koji su u skorije vreme objavljivali publikacije zajedno (kao koautori) sa bilo kojim od autora podnesenog rada.

Recenzentski proces

Rukopisi se upućuju na recenziju tek nakon inicijalne ocene da li su, s obzirom na formu i tematski delokrug, podobni za objavljivanje u časopisu. U glavnoj fazi recenzije, glavni urednik šalje podneseni rad najmanje dvoma stručnjaka za naučnu oblast kojom se rad bavi. Recenzentski obrazac sadrži niz pitanja na koja treba odgovoriti, a koja recenzentima ukazuju koji su to aspekti koje treba obuhvatiti, kako bi se donela

odluka o sudbini rukopisa. U završnom delu obrasca, recenzenti mogu da navedu svoja zapažanja i predloge kako da se podneti rukopis poboljša. Identitet recenzenata ostaje nepoznat autorima pre, tokom i nakon postupka recenzije.

Tokom postupka recenzije urednik može da zahteva od autora da dostave dodatne informacije (uključujući i primarne podatke), ako su one potrebne za donošenje suda o rukopisu. Urednik i recenzenti moraju da čuvaju takve informacije kao poverljive i ne smeju ih upotrebiti u druge svrhe.

Razrešavanje nesaglasnosti

Redakcija je dužna da obezbedi kontrolu kvaliteta i potpuno naučnu kompetentnost i objektivnost recenzije. U slučaju da autori imaju ozbiljne i osnovane zamerke na račun recenzije, redakcija će proveriti da li je recenzija objektivna i da li zadovoljava akademske standarde. Ako se pojavi sumnja u objektivnost ili kvalitet recenzije, urednik će tražiti mišljenje drugih recenzenata.

Dodatni recenzenti se obavezno angažuju i u slučaju kada su odluke recenzenata (odbiti ili prihvatiti) međusobno oprečne ili na drugi način nepomirljive. Konačnu odluku o prihvatanju rukopisa za objavljivanje donosi isključivo uredništvo nakon dobijanja i treće recenzije.

ETIČNOST PUBLIKOVANJA

Razrešavanje neetičkih postupaka

Svaki pojedinac ili institucija mogu da u bilo kom trenutku uredniku i/ili uredništvu prijave saznanja o kršenju etičkih standarda i drugim nepravilnostima i da o tome dostave verodostojne informacije/dokaze radi pokretanja istrage. Postupak provere iznetih dokaza odvija se na sledeći način:

- Glavni i odgovorni urednik u dogovoru sa redakcijom odlučuje o pokretanju istrage koja ima za cilj proveru iznesenih navoda i dokaza;
- Tokom tog postupka svi izneseni dokazi smatraće se poverljivim materijalom i biće predloženi samo onim licima koja su direktno uključena u postupak;
- Licima za koja se sumnja da su prekršila etičke standarde biće data mogućnost da odgovore na optužbe iznesene protiv njih;
- Ako se ustanovi da je zaista došlo do nepravilnosti, proceniće se da li ih treba okarakterisati kao manji prekršaj ili grubo kršenje etičkih standarda.

Manji prekršaji, bez posledica po integritet rada i časopisa, na primer kada je reč o nerazumevanju ili pogrešnoj primeni publicističkih standarda, razrešavaju se u direktnoj komunikaciji sa autorima i recenzentima, bez uključivanja trećih lica, na neki od sledećih načina, npr.:

- autorima i/ili recenzentima se upućuje pismo upozorenja;
- objavljuje se ispravka rada, npr. u slučaju kada se sa spiska referenci izostave izvori koji su u samom tekstu citirani na propisan način;
- objavljuje se eratum, npr. ako se ispostavi da je greška nastala omaškom uredništva.

Odluke u vezi sa grubim kršenjem etičkih standarda donosi glavni i odgovorni urednik u saradnji sa redakcijom. U procesu razrešavanja slučaja po potrebi se konsultuju relevantne ekspertske organizacije, tela ili pojedinci. Mere koje će preduzeti mogu biti sledeće (i mogu se primenjivati pojedinačno ili istovremeno):

- objavljivanje saopštenja ili uvodnika u kom se opisuje slučaj kršenja etičkih standarda;
- slanje službenog obaveštenja afilijativnoj organizaciji autora i recenzenata;
- povlačenje objavljenog rada u skladu sa procedurom opisanom pod *Povlačenje već objavljenih radova*;
- izricanje zabrane objavljivanja u časopisu na određeni vremenski period;

- upoznavanje relevantnih stručnih organizacija ili nadležnih organa sa slučajem kako bi mogli da preduzmu odgovarajuće mere iz njihove nadležnosti.

Prilikom razrešavanja spornih situacija uredništvo se rukovodi smernicama i preporukama Odbora za etiku u izdavaštvu (Committee on Publication Ethics – COPE).

POVLAČENJE VEĆ OBJAVLJENIH RADOVA

U slučaju kršenja prava izdavača, nosilaca autorskih prava ili autora, povrede profesionalnih etičkih kodeksa, tj. u slučaju slanja istog rukopisa u više časopisa u isto vreme, lažne tvrdnje o autorstvu, plagijata, manipulacije podacima u cilju prevare, kao i u svim drugim slučajevima grubog kršenja etičkih standarda, objavljeni rad se mora povući.

U nekim slučajevima već objavljeni rad se može povući i kako bi se ispravile naknadno uočene greške.

Standardi za razrešavanje situacija kada mora doći do povlačenja rada definisani su od strane biblioteka i naučnih tela, a ista praksa je usvojena i od strane časopisa Vodoprivreda u elektronskoj verziji izvornog članka (onog koji se povlači) uspostavlja se veza (HTML link) sa obaveštenjem o povlačenju. Povučeni članak se čuva u izvornoj formi, ali sa vodenim žigom na PDF dokumentu, na svakoj stranici, koji ukazuje da je članak povučen (RETRACTED).

OTVORENI PRISTUP

Politika otvorenog pristupa

Vodoprivreda se izdaje u režimu tzv. otvorenog pristupa. Sav sadržaj dostupan je korisnicima besplatno. Korisnici mogu da čitaju, preuzimaju, kopiraju, distribuiraju, štampaju, pretražuju puni tekst članaka, kao i da uspostavljaju HTML linkove ka njima, bez obaveze da za to traže saglasnost autora ili izdavača.

Pravo da sadržaj koriste bez pisane saglasnosti ne oslobađa korisnike obaveze da citiraju sadržaj časopisa na način opisan pod Licenciranje .

Arhiviranje digitalne verzije

Sve objavljene sveske časopisa arhiviraju se po zakonu u digitalni depozit Narodne biblioteke Srbije i istovremeno polažu u Repozitorijum SCIndeksa - Srpskog citatnog indeksa kao primarnu bazu punog teksta.

Naplata troškova autorima

Vodoprivreda ne naplaćuje troškove objavljivanja ni autorima niti trećim stranama. Besplatne su, kako usluge prijavljivanja rukopisa i njihove obrade, tako i sve usluge publikovanja članaka. Ne postoje bilo kakvi skriveni troškovi.

AUTORSKA PRAVA I LICENCIRANJE

Autorska prava

Autori zadržavaju autorska prava nad objavljenim člancima, a izdavaču daju neekskluzivno pravo da članak objavi, da u slučaju daljeg korišćenja članka bude naveden kao njegov prvi izdavač, kao i da distribuiraju članak u svim oblicima i medijima. Kada je rukopis prihvaćen za objavljivanje, autori izdavaču daju neekskluzivno pravo da objavi rukopis. U tom cilju, da bi članak bio potpuno verodostojno štampan, potpuno složen i redigovan članak se u elektronskom obliku dostavlja autoru, odnosno prvom autoru ukoliko je više autora, na konačan pregled i autorizaciju. Autori su obavezni da obave taj konačan pregled i da vrate

uredništvu tekst sa eventualnim tehničkim / slovničkim ispravkama, ali bez unošenja ikakvih novih delova, proširenja ili brisanja.

Licenciranje

Objavljeni članci distribuiraju se u skladu sa licencom Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International license (CC BY-SA 4.0). Dopušteno je da se delo kopira i distribuira u svim medijima i formatima, da se prerađuje, menja i nadograđuje u bilo koje svrhe, uključujući i komercijalne, pod uslovom da se na pravilan način citiraju njegovi prvobitni autori, postavi link ka originalnoj licenci i naznači da li je delo izmenjeno. Pri tome se moraju navesti osnovni bibliografski podaci izvornog članka objavljenog u časopisu (autori, naslov rada, naslov časopisa, volumen, sveska, paginacija), a mora se navesti i identifikator digitalnog objekta – DOI objavljenog članka u formi HTML linka.

Ova licenca dozvoljava remiks i preradu, kao i komercijalno korišćenje dela, ako/dok se pravilno naznačava ime autora i ako se prerada licencira pod istim uslovima. Sva dela nastala na osnovu dela licenciranog ovom licencom, trebalo bi da budu licencirana istom licencom, koja, pored ostalog, dozvoljava komercijalno korišćenje.

Autori mogu da stupaju u zasebne, ugovorne aranžmane za neekskluzivnu distribuciju rada objavljenog u časopisu (npr. postavljanje u institucionalni repozitorijum ili objavljivanje u knjizi), uz navođenje da je rad prvobitno objavljen u ovom časopisu.

Samoarhiviranje

Autorima je dozvoljeno da prihvaćenu, recenziranu verziju rukopisa, kao i finalnu, objavljenju verziju u PDF formatu deponuju u institucionalni repozitorijum i/ili nekomercijalne baze podataka, ili da ga objave na ličnim veb stranicama (uključujući i profile na društvenim mrežama za naučnike, kao što su ResearchGate, Academia.edu itd.) i/ili na sajtu institucije u kojoj su zaposleni, u bilo koje vreme nakon objavljivanja u časopisu. Autori su obavezni da pri tome navedu osnovne bibliografske podatke o članku objavljenom u časopisu (autori, naslov rada, naslov časopisa, volumen, sveska, paginacija), a mora se navesti i identifikator digitalnog objekta – DOI objavljenog članka u formi HTML linka.

ODRICANJE OD ODGOVORNOSTI

Stavovi izneti u objavljenim radovima ne izražavaju stavove urednika i članova redakcije časopisa. Autori preuzimaju punu pravnu i moralnu odgovornost za ideje iznesene u svojim radovima. Izdavač neće snositi nikakvu odgovornost u slučaju ispostavljanja bilo kakvih zahteva za naknadu štete.